

27 Νοεμβρ. 1838 τετρακόσιοι έβδομήκοντα όπλι-
ται, υπό 50 άμαξών παρακολουθούμενοι, έπικλήθησαν
στρατηγούντος του Α. Ρ. Ουίλλιαμ Πραιτωρίου, δ-
οις μετά ένα μήνα άνήγγειλεν από την πρωτεύου-
σαν του Διγγάμ (22 Δεκ. 1838), ότι πεποιθότες
είς την δικαιοσύνην και είς την προστασίαν του θεού,
έζητησαν από τον έχθρόν τά όπλα των δολοφονηθέν-
των συμπολιτών πάτων' έπειδή δέ ουδεμις ήξιώθησαν
συμπολιτών πάτων' έπειδή δέ ουδεμις ήξιώθησαν
άπαντήτως, προπαρασκευάσθησαν είς μάχην. 'Αλλ' οί
έχθροί έπεφάνησαν πολλαπλάσιοι. Διά τούτο μή έ-
χοντες άλλην σωτηρίας έλπίδα ώρμησαν και' αύτών,
προηγούμενου του ίππικού, και οί άποικοί έφόνευσαν
περί τούς τριτηλίους, ώς τε ό ήγεμών των Ζουλούς ά-
πεφάσισε νά καθύρη την καθεδραν του άμα τους είδε
πλησιάζοντας είς αύτήν, όπου εύρηκαν έπειτα τά όστία
των δολοφονηθέντων και απέδωκαν είς την μήτην των
τά τελευταία της αγάπης καθήκοντα.

Τούτων γενομένων, ό Διγγάμ απέχώρησε πρός
βορρην, προτεινών την ειρήνην και αποδίδους τά άρ-
παγέντα ποίμνια και μέρος των λαβύρων, ύποχό-
μενος δέ τελείν είς τό έπειτα άποζημίωσι των δα-
πανηθέντων, οί δέ 'Ολλανδοί, μή θέλοντες νά ά-
ποπασθώσι της 'Αγγλίας, έζητήσαν την έγγυήσιν
της' άλλ' αύτή δέν έστρεψεν ουδამώς νά μεσολα-
βήση.

"Εκτοτε δέ, πρατεινομένης της άβεβαιότητος ταύ-
της, οί πλείστοι έγκατέλιπον τον Διγγάμ, μετά δ
ένα μήνα και ό άδελφός του Πάνδα, έλθών νά ζητήση
την φιλίαν των 'Ολλανδών, άνηγορεύη παρ αύτών
άρχηγός των Ζουλούς' κατά δέ τον Φεβρουάριον του
1839 έκινήθησαν όμοι κατά του Διγγάν ώς κοινού
πολεμίου. Νικηθείς δέ παρά του ίδου του άδελφού
ούτος ήτόμολήσε πρός τούς 'Αμαζούρους, οτινες και
τόν έδολοφόνησαν.

'Επειδή δέ ό Διγγάν είχεν ήδη έσφραγισμένη την
περί παραχώρησεως, ή άναδασμού και κληρουχίας γής
μετά του 'Ρενιέρ συθήκη, εύρεθείσαν έπειτα είς
τόν θύλακόν του, οί 'Ολλανδοί, προλαβόντες, κατέ-
σχον την χώραν. 'Αμέσως δέ μετά την νίκην οί
πλείστοι αύτών άραντες τάς σκηνάς, ήλθον είς τας
πεδιάδας του Πόρ Ντάλ περιχαρείς, ώς ποτε οί Αί-
γύπτιοι εισερχόμενοι είς την γήν της επαγγελίας.
Διότι και αυτοί μετά πολλας και ούχ' ήτιον μεγά-
λας θλίψεις εισήλθον είς την νεωτέραν ταύτην Χαναάν.
'Εκ του πρώτου δέ ήδη έτους μετά ταύτα εκαλλήθη-
γσαν τούς άγρούς, άνήγειραν εκκλησίας, έκτισαν οί-
κίας, συνώκισαν πόλεις, άρχισαν βιομηχανικάς έ-
πιχειρήσεις, κατέστησαν έπαύλει και έτελειοποίη-
σαν τά της διοικήσεως. "Αν δέ ούτως εύημερούντες,
εργονίζον νά εξατραλιθώσι και ώς πρός την 'Αγ-
γλίαν, ήθελον παύσει διά παντός πάσχοντες. 'Αλλ'
ή 'Αγγλία έφάνετο άμφιγυμονούσα περί του πρα-
κτέου. Ούτω κατέσχε μέν στρατιωτικώς τον όρμον του
Πόρ Ντάλ, και παρακαλούμένη νά παρέμβη κατά
του Διγγάν άδιαφέρει. Μετά τινας δέ μήνας ύστε-
ρον απέχώρησε και ποτέ μέν άπηγόρευε την έμπο-
ρίαν των όπλων επέκεινα των όρίων της άποικίας,
ποτέ δέ πάλιν ό Λόρδος 'Ρούτσελ έγραφεν ότι ή Κυ-

βέρνησις έστεργε νά άναγνωρίση αύτόνομους τούς 'Ολ-
λανδούς, διορίζουσα μόνον ώς πολιάρχην της άποικίας
έν εκ των 24 μελών του συμβουλίου της.

Πέντε δλόκληρα έτη διήρκεσαν αί τοιαύται παλιμ-
βουλία της 'Αγγλικής Κυβερνήσεως, δηλ. από του
1836 μέχρι του 1841· όθεν οί 'Ολλανδοί ήναγκάστη-
σαν νά κηρυχθώσι άνεξάρτητοι. (άκολουθεί).

Ξαβ. 'Ραυμόνδ.

I. N. A.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, ή περιγραφή
τοπογραφική άρχαιολογική και ιστορική της περιω-
νύμου ταύτης μεγαλοπόλεως και των εκατέρωθεν
του κόλπου και του Βοσπόρου προαστείων αυτής,
άπ' αύτών που των άρχαιοτάτων χρόνων άχρι και
καθ' ήμās, μετά πολλών και ποικίλων εικόνων
και των άπαιτουμένων τοπογραφικών τε και χρονο-
λογικών πινάκων πρός διασάφησιν της Βυζαντινής
ιστορίας υπό Σκαρλάτου Δ. του Βυζαντίου συν-
δρομή φιλοτίμω του εύγενεστάτου άρχοντος Πο-
στολίκου Σωτηρίου Καλλιόδου, ή και προσανετέθη.
Τόμος Α'. περιέχων την έντός και περίεξ τειχών
Κωνσταντινουπόλεω. 'Αθήναι εκ του τυπογραφεί-
ου 'Αρθρέου Κορμηλιά, 1851, είς μέγα όνθος.
Προλεγόμενων σελίδες ιθ'. κευμένων σελ. 616, εί-
κότες 23 και είς πέραξ τοπογραφικός.

'Επιλαμβάνομενοι μικράς έπικρίσεως τούτου του
πρό τεσσάρων περίπου μηνών εκδοθέντος πονήματος, έν
πρώτοις έπαινούμεν την φιλογενή προαίρεσιν του κυ-
ρίου Καλλιόδου, όστις όχι πρώτην ταύτην φοράν έμ-
φανίζεται είς τό Πανελλήνιον ώς προστάτης των
γρμμάτων και τό κατ' αυτόν, δέν άφίνει νά διακο-
πή και έν τοίς καθ' ήμās χρόνοις ή άγλαοφανής εκείνη
σειρά των Ζωιμαχδών, Καπλανών και λοιπών αιδίου
μνήμης άνδρών. 'Εν 'Ελλάδι, ά.ν. γενναίας χρηματι-
κής συνδρομής ιδιωτών βιβλία τοιαύτα πολυδάπανα,
όσον τό προκείμεον, αδύνατον είναι νά εκδίδωνται, διό-
τι (γνωστος ό λόγος) τό έθνος ήμών είναι μικρόν και
οί άγοραστai έπομένως όλιγοι.

Διύτερον κρίνομεν άξίαν παντός επαίνου και την
διάθεσιν του Κυρίου Σκαρλάτου, είς ής όρμηθείς έφι-
λοπόνησε τό πρόν βιβλίον και παρορμώμεν αυτόν
νά έμμείνη σταθερός μέχρι της άποπερατώσεως του
όλου έργου, βέβαιος ών, ότι ούχ' έαυτῷ μόνον φ-
ναι και ταίς Μούσαις, ώς λέγει, άλλα και άλλοις
συχνοίς, όσοι των καλών όντες έρασταί, και φιλο-
τιμίας έθνικής εύμοιροῦσι. Παρακαλούμεν όμως αυ-
τόν συγχρόνως νά μή δυσαναχέτηρη, αν κατωτέρω
αναγνώση τινάς ήμών έλευθέρας παρατηρήσεις επί του
πονήματός του, άλλα νά πιστεύση, ότι διά μόνον τό
συμφέρον της επιστήμης έγραψαμετ. "Αν δέ ή τινές
αύτων των παρατηρήσεων, ή και όλαι, δέν τῷ φανώ-
σιν όρθαί, άς μεμνηθί την κρίσιν ήμών, ούχί δέ ποτέ
την προαίρεσιν. Ουδείς μάλλον ήμών έκτιμῶ τούς